

13. ICT odborníci ve firmách

Stále větší digitalizace ekonomiky vyžaduje rostoucí počet specialistů v oblasti ICT. Za posledních 10 let se podíl ICT odborníků na celkovém počtu zaměstnanců v České republice zdvojnásobil, přesto jich je tu stále nedostatek. Z firem s 10 a více zaměstnanci, které zaměstnávají ICT odborníky, jich třetina deklarovala, že měly v roce 2017 volná místa, pro které bylo těžké sehnat ICT odborníka/(y) s odpovídajícími znalostmi a dovednostmi. Tyto problémy trápí častěji subjekty působící v oboru Činnosti v oblasti IT.

Hlavní zjištění

- V roce 2018 zaměstnávala ICT odborníky¹ pro své potřeby **pětina firem. ICT odborníci tvořili 2,9 %** všech zaměstnaných osob v podnikatelském sektoru ČR. Nejvíce ICT odborníků nacházíme tradičně v odvětvové sekci CZ-NACE J *Informační a komunikační činnosti*, zvláště pak v oboru Činnosti v oblasti IT, **kde alespoň jeden ICT odborník je zaměstnán v devíti podnicích z deseti**. Na všech zaměstnaných ve výše zmíněném odvětví se tito **ICT odborníci podílí 59 %**. Podíl ICT odborníků na celkové pracovní síle se výrazně neliší podle velikosti podniků.
- Podíl ICT odborníků zaměstnaných v českých firmách se za posledních 10 let příliš **nezměnil**. V roce 2008 zaměstnávaly podniky s deseti a více zaměstnanci v ČR 2 % ICT specialistů, v roce 2018 byl jejich podíl 3 %.
- Desetina firem (11 %) nabízela v roce 2017 možnost **specializovaného školení svým IT profesionálům**. Pokud vezmeme v úvahu pouze firmy zaměstnávající IT odborníky, specializované školení jim nabízela více než polovina z nich (57 %), především velké společnosti (75 %), a z hlediska odvětvového to byly nejčastěji firmy působící v telekomunikacích a v činnostech souvisejících s IT.
- **Nové IT odborníky hledalo nebo přijalo** v roce 2017 do zaměstnaneckého poměru 8 % firem s 10 a více zaměstnanci. Jednalo se častěji o velké společnosti s více než 250 zaměstnanci a z hlediska oborů byla největší poptávka po ICT profesionálech ze strany firem zabývajících se činnostmi v oblasti IT (77 %). Nejméně IT odborníků naopak hledaly nebo nově zaměstnávaly firmy působící v oblasti stravování a pohostinství či poskytování ubytování. Pokud vezmeme v potaz pouze firmy, které již ICT odborníky zaměstnávají, nové IT specialisty hledaly nebo přijaly dvě pětiny z nich (42 %).
- **Problém zaplnit** v roce 2017 **volná místa vyhrazená pro ICT odborníky s odpovídající kvalifikací** mělo 6 % firem (resp. třetina firem, které již zaměstnávají IT profesionály). Tyto problémy přiznávají výrazně častěji velké firmy s 250 a více zaměstnanci (32 % všech velkých firem, resp. 39 % velkých firem, které již zaměstnávají ICT odborníky). Tento problém častěji deklarují subjekty působící v oblasti IT nebo v telekomunikačních činnostech.
- Ve srovnání s ostatními zeměmi EU2 jsou podniky působící v ČR v zaměstnávání ICT odborníků **na evropském průměru**, podobně jako podniky např. ve Slovinsku, v Chorvatsku, v Bulharsku či v sousedním Německu a Rakousku. Nejvíce firem zaměstnávajících ICT odborníky najdeme v Irsku (32 %). Pokud bychom porovnávali jen situaci ve velkých podnicích s více než 250 zaměstnanci, byly by české firmy na devátém místě, nad průměrem EU28.
- **Nad průměrem EU28** jsou české firmy také **v poskytování školení svým ICT odborníkům**. V porovnání velkých firem poskytujících školení svým zaměstnancům jsou české firmy s více než 250 zaměstnanci dokonce v první desítce – patříme mezi státy, kde více než 60 % velkých subjektů vzdělává své ICT odborníky ve specializovaných IT kurzech.
- České firmy také **nadprůměrně častěji než v jiných evropských zemích** přiznávají, že pokud nějakého ICT specialistu hledají, **mají problémy najít vhodného pracovníka** s odpovídajícími dovednostmi. Nejvíce se s tímto problémem potýkají v Nizozemsku, na Maltě a v Lucembursku, nejméně naopak v Rumunsku a v Polsku.

¹ Za ICT odborníky jsou v rámci tohoto šetření považováni zaměstnanci, kteří jsou experty na hardware, software a služby v oblasti ICT, jejichž hlavní činností je podílet se na vývoji nových technologií a umožňovat využívání informačních a komunikačních technologií jiným osobám. ICT odborníci zahrnují: analytiku, vývojáře a programátory softwaru, databází, počítačových, webových a multimediálních aplikací, administrátory, správce počítačových sítí, databází, webu a zaměstnance zajišťující uživatelskou podporu provozu ICT.

² Zdrojem dat pro mezinárodní srovnání je databáze Eurostatu, která byla aktualizována v polovině prosince 2018:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society/data/comprehensive-database>

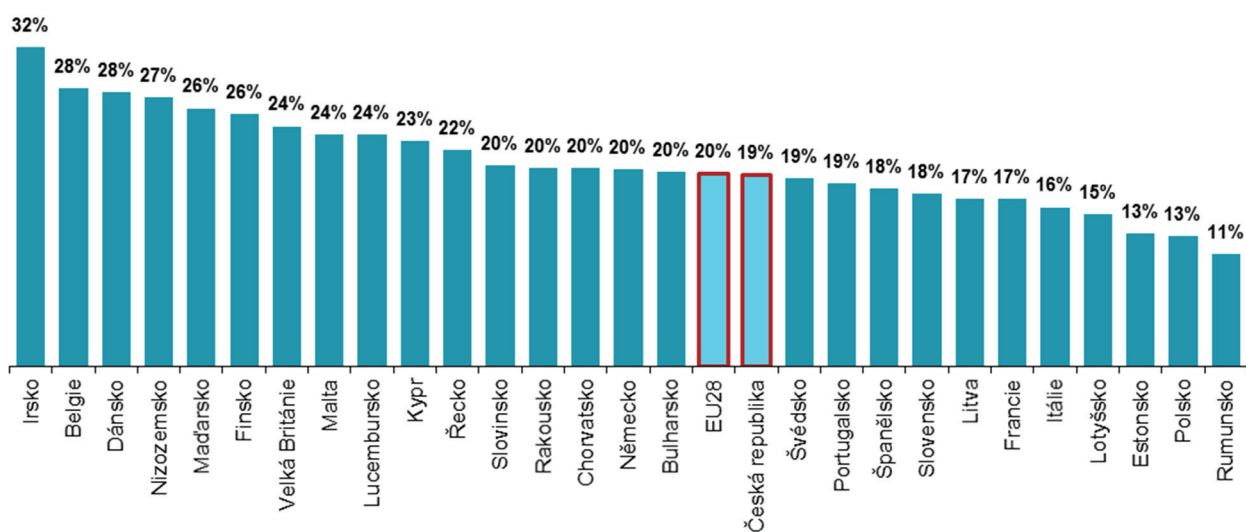
Tab. 13.1: ICT odborníci ve firmách s 10 a více zaměstnanci v ČR v roce 2018

	Firmy zaměstnávající ICT odborníky	ICT odborníci zaměstnaní ve firmách
	<i>podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)</i>	<i>podíl na celkovém počtu zaměstnanců v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)</i>
Firmy celkem (10+)	19,4	2,9
Velikost firmy		
10–49 zaměstnanců	11,8	2,7
50–249 zaměstnanců	39,0	2,6
250 a více zaměstnanců	81,4	3,1
Odvětví (ekonomická činnost)		
Zpracovatelský průmysl	22,4	0,9
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	28,9	1,1
Stavebnictví	8,5	0,7
Obchod a opravy motorových vozidel	15,5	1,0
Velkoobchod	17,0	1,5
Maloobchod	13,3	0,9
Doprava a skladování	11,1	0,8
Ubytování	9,0	0,3
Stravování a pohostinství	2,4	0,2
Činnosti cestovních agentur a kanceláří	25,4	3,0
Audiovizuální činnosti; vydavatelství	54,2	13,6
Telekomunikační činnosti	84,5	19,2
Činnosti v oblasti IT	90,3	59,1
Činnosti v oblasti nemovitostí	17,6	1,4
Profesní, vědecké a technické činnosti	24,6	4,0
Ostatní administrativní a podpůrné činnosti	14,0	0,6

Tab. 13.2: Zaměstnávání IT odborníků ve firmách s 10 a více zaměstnanci v ČR v roce 2017

	Firmy, které:					
	poskytovaly ICT odborníkům školení	hledaly či přijaly nové ICT odborníky	měly problémy najít ICT odborníky	poskytovaly ICT odborníkům školení	hledaly či přijaly nové ICT odborníky	měly problémy najít ICT odborníky
	<i>podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)</i>			<i>podíl na celkovém počtu firem zaměstnávajících ICT odborníky v dané velikostní a odvětvové skupině (v %)</i>		
Firmy celkem (10+)	11,0	8,1	6,4	56,5	41,6	33,0
Velikost firmy						
10–49 zaměstnanců	5,5	5,0	4,1	46,6	42,1	34,4
50–249 zaměstnanců	23,8	14,3	11,0	60,9	36,7	28,3
250 a více zaměstnanců	60,9	41,0	31,5	74,8	50,3	38,6
Odvětví (ekonomická činnost)						
Zpracovatelský průmysl	11,9	6,5	4,7	53,2	28,9	21,0
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	15,1	11,1	9,4	52,4	38,4	32,6
Stavebnictví	4,3	2,3	1,6	50,0	27,6	18,3
Obchod a opravy motorových vozidel	8,0	2,7	2,1	51,7	17,2	13,4
Velkoobchod	8,8	6,8	4,5	51,7	40,2	26,3
Maloobchod	4,8	6,4	3,6	36,0	48,3	27,2
Doprava a skladování	5,5	4,4	3,3	49,8	39,4	29,9
Ubytování	3,1	0,7	0,7	34,7	7,9	7,9
Stravování a pohostinství	0,5	0,5	0,3	19,0	20,8	12,1
Činnosti cestovních agentur a kanceláří	9,9	10,3	9,4	39,0	40,6	37,1
Audiovizuální činnosti; vydavatelství	33,2	32,5	27,4	61,2	60,0	50,6
Telekomunikační činnosti	58,7	50,7	47,3	69,5	60,0	56,0
Činnosti v oblasti IT	71,1	77,0	69,1	78,7	85,2	76,5
Činnosti v oblasti nemovitostí	7,6	3,4	2,5	43,4	19,2	14,4
Profesní, vědecké a technické činnosti	15,7	9,3	8,3	63,6	37,7	33,9
Ostatní administrativní a podpůrné činnosti	8,5	7,0	6,0	60,8	50,3	42,8

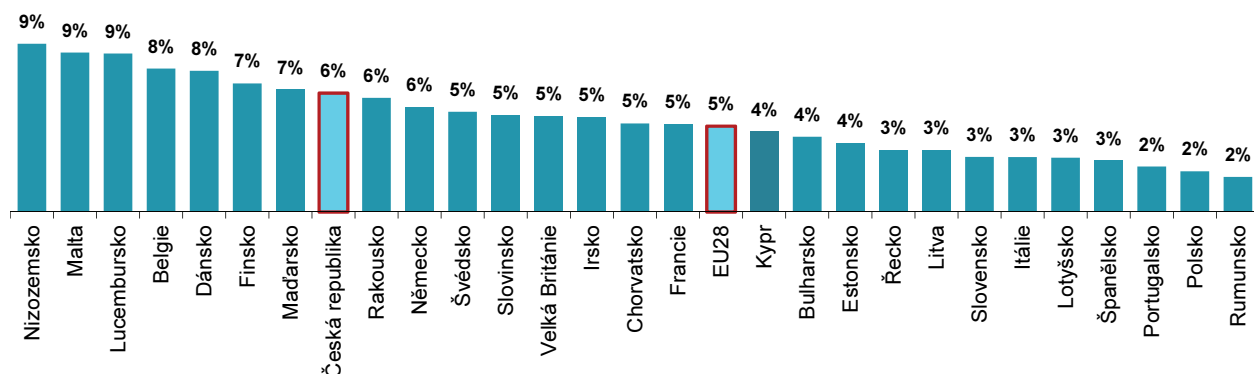
Graf 13.1: Firmy v zemích EU zaměstnávající ICT odborníky v roce 2018

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, prosinec 2018

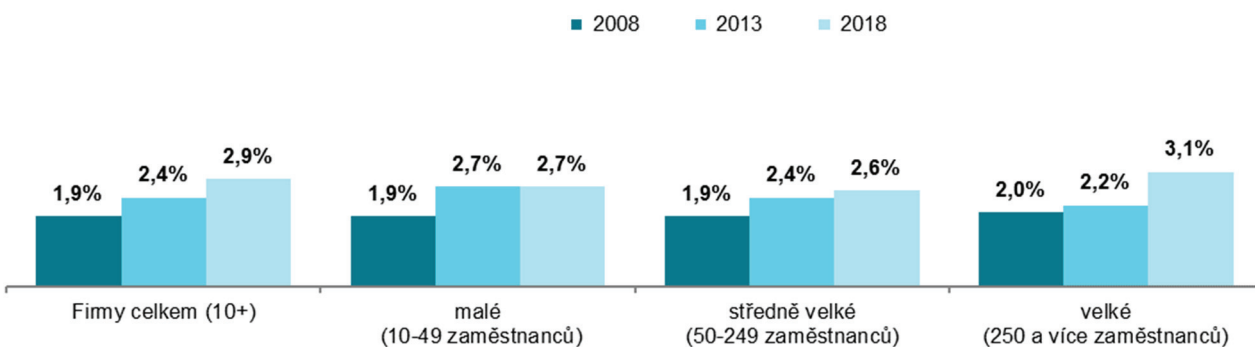
Graf 13.2: Firmy v zemích EU, které měly v roce 2017 volné pracovní pozice, pro které bylo těžké najít ICT odborníka(y) s odpovídajícími dovednostmi

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, prosinec 2018

Graf 13.3: ICT odborníci zaměstnaní ve firmách s 10 a více zaměstnanci v ČR

podíl počtu ICT odborníků na celkovém počtu zaměstnanců ve firmách s 10 a více zaměstnanci v dané velikostní skupině v daných letech

Zdroj: Český statistický úřad, 2018